



Kronikk basert på eget forskningsprosjekt.

Trine Stub

Stipendiat/homeopat/akupunktør

Nasjonalt forskningscenter innen komplementær og alternativ medisin (NAFKAM)

Universitetet i Tromsø

TLF: 77 64 92 86 (jobb) 92 26 75 02 (mobil)

E-post: trine.stub@uit.no

Ordtelling: 4564 tegn med mellomrom og 26 tegn i overskriften

Homeopati og bivirkninger

Hvordan kan vi sikre at pasienter som oppsøker homeopat for sine helseplager kan gjøre det med minst mulig risiko? Jeg mener at forskning på risiko kan føre til større sikkerhet for alle pasienter som velger homeopatisk behandling.

Bruken av alternativ behandling er økende i vår vestlige del av verden. I Norge viser tall fra Statistisk Sentralbyrå at en av seks (16,7 %) har oppsøkt alternativ terapeut de siste 12 månedene som har undersøkt bruken av alternativ behandling i befolkningen i 2008. Lignende undersøkelser fra 2007 viser at homeopati var blant de fem mest brukte behandlingsformene som ble benyttet av norske pasienter.

Spørreundersøkelse

Sikkerhet ved bruk av alternativ behandling er et høyt prioritert satsingsområde ved Nasjonalt forskningscenter innen alternativ og komplementær medisin (NAFKAM). På bakgrunn av dette skal vi gjøre en studie som kartlegger hyppighet og alvorlighetsgrad av bivirkninger hos pasienter som oppsøker homeopat for første gang. Vi vil sende ut et spørreskjema til 1500 pasienter og registrere antall nye tilfeller av bivirkninger etter første behandling, samt vurdere

eventuell risiko for pasientene som bruker denne type behandling. Et eksempel på risiko kan være at pasienten utsetter eller ikke kontakter lege for effektiv skolemedisinsk behandling når dette er nødvendig.

Pasientenes sikkerhet

Tallene fra Statistisk Sentralbyrå viser at pasienter i økende grad benytter seg av behandlingstilbud som ikke er underlagt offentlig tilsyn. Fordi det er opp til pasienten selv å velge om han/hun vil bruke alternativ behandling, kan alternative behandlere bli oppsøkt av pasienter med alt fra ufarlige plager til alvorlige, akutte og kroniske sykdommer. Å ivareta pasientens sikkerhet i så ulike situasjoner, forutsetter at homeopaten har kunnskaper både om egne begrensninger og de bivirkninger behandlingen i noen tilfeller kan gi.

Homeopatisk medisin

Homeopati er et medisinsk system, utviklet av den tyske legen Samuel Hahnemann (1755-1843). En homeopat oppfatter symptomer som tegn på en anstrengelse kroppen gjør for å bli frisk. Behandlingen går derfor ut på å styrke denne prosessen gjennom en forsterkning av disse symptomene. Dette uttrykkes som at "likt helbreder likt". I følge teorien kan midler som er i stand til å fremkalle bestemte symptomer i en frisk kropp også kurere lignende symptomer i en syk. Kroppen støttes dermed i sin anstrengelse for å bli frisk ved å gi et riktig homeopatisk middel. For eksempel brukes middelet *Belladonna* til å behandle skarlagensfeber siden symptomene på en *Belladonna*forgiftning minner sterkt om skarlagensfeber. En homeopat som arbeider ut fra den klassiske homeopatiens retningslinjer, går inn for å finne det middelet som til enhver tid passer nøyaktig til pasientens sykdomsbilde. Det er viktig å huske at det er homeopatens utdanning, erfaringer, vurderingsevne og dyktighet som bidrar til valg av riktig homeopatisk behandling.

Bivirkninger og førstegangsforverring

Blant homeopater er begrepet "bivirkninger" omdiskutert fordi man er opptatt av å skille mellom bivirkninger og "førstegangsforverring". Homeopatene ønsker gjennom sin behandling å stimulere kroppens selvhelbredende evner. Gjennom å gi et middel som fremkaller symptomer som ligner de som pasienten selv har, mener homeopatene at mange vil kjenne en forverring før de blir bedre. Det er dette man kaller en ønsket førstegangsforverring som må skilles fra egentlige bivirkninger. Som forsker er jeg nysgjerrig på fenomenet

førstegangsforverring. I vår studie ønsker vi derfor å finne ut av når homeopatene mener at førstegangsforverring går over til å bli bivirkninger. Gjennom intervju med erfarne homeopater skal vi kartlegge deres syn på når pasientens reaksjoner er en del av helbredelsesprosessen eller ikke. Vi vil også spørre homeopatene om hvor ofte førstegangsforverringene opptrer og hvordan de håndterer dette samt bivirkninger av behandlingen i praksis.

Forskning

Ved Bristol Homeopathic Hospital i England har de undersøkt forekomsten av bivirkninger ved homeopatisk behandling. De fant at 59 % av pasientene rapporterte bedring av sine symptomer mens 24 % opplevde førstegangsforverring av behandlingen. Av disse opplevde 11 % forverringene som bivirkninger. Det vil være av interesse for oss å se om disse tallene stemmer for norske forhold.

Hvorfor denne forskningen?

Jeg mener at denne typen forskning er viktig for å ivareta pasientsikkerheten ved homeopatisk behandling, og for å sikre at pasientene blir sendt videre til lege når det er nødvendig.